

ARSEEN is een Nederlandse, meestal Vlaamse variant van ARSENIUS

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Griekse naam: 'mannelijk', 'sterk'.

*

Arsenius de Grote (ook **de Romein** of **de Diaken**), Troë bij Memfis, Egypte; diaken & woestijnvader; † **ca 449**; **feest** 8 mei (oosterse kerken) & **19 juli**.

Hij was een Romein van afkomst en werd vermoedelijk in 354 geboren. Toen keizer Gratianus (377-383) een leraar zocht voor de beide zoons van zijn mede-keizer in het Oost-Romeinse Rijk, Theodosius de Grote († 395; feest 17 januari), wees paus Damasus († 384; feest 11 december) hem aan als de beste kandidaat. Zo vertrok hij in 383 naar Constantinopel om zorg te dragen voor de opvoeding van de latere keizers Arcadius (395-408) en Honorius (395-423). Hij werd eervol ontvangen en meteen gepromoveerd tot senator. Maar gaandeweg viel hem deze functie steeds zwaarder. Men meent te weten dat hij in die tijd gebeden heeft: "Heer, stuur mij toch naar de hemelse zaligheid." Een stem uit de hemel zou hem geantwoord hebben: "Arsenius, ontvlucht het menselijk verkeer, en je zult zalig worden."

Zo verliet hij na een jaar of tien het hof en trok zich terug in de Egyptische woestijn van Scete om daar het leven van een woestijnvader te leiden. Daar aangekomen schijnt hij nogmaals gebeden te hebben tot de zaligheid te mogen ingaan. Weer kwam er die stem uit de hemel: "Arsenius, vlucht, zwijg en rust, want dat zijn de wortels van een leven zonder zonden." Hoewel hij dit gebied niet meer heeft verlaten, trok hij nog herhaaldelijk rond in de woestijn. Zijn strenge levenswijze, zijn intense gebedsleven en zijn rigoureuze boetepraktijken wekten zelfs bij zijn collega-woestijnmonniken grote bewondering op. Zo wordt er van hem verteld dat hij bij het ingaan van de zondag, dus op zaterdagavond bij zonsondergang, voor zijn hutje ging zitten met zijn rug naar de zon en met hoog opgeheven handen. Dat hield hij de hele nacht vol, zodat hij nog altijd in diezelfde houding de volgende morgen de zon begroette die zijn gelaat bescheen. Naar aanleiding van zijn levenskeuze vertelt de Legenda Aurea een verhelderende anekdote. Er waren eens drie monniken, die alle drie naar de volmaakte rust streefden. De eerste wilde iedereen vrede geven, maar hij vond de rust niet waarnaar hij zo verlangde. De tweede probeerde zijn ideaal te bereiken door zieken te bezoeken. Ook hij vond niet wat hij zocht. Getweeën gingen ze naar de derde die diep in de woestijn verbleef en ze vroegen hem wat ze verkeerd deden. Deze goot water uit de put in een beker met de woorden: "Let goed op wat er gebeurt. Meteen als ik het water heb ingeschonken is het nog troebel. Maar als je het een tijdje tot rust laat komen, is het kristalhelder."

Een van de dingen die hem het meeste ter harte gingen, was de nederigheid. Zo wordt er van hem gezegd dat hij eens aan een ongeletterde monnik raad ging vragen. Iemand uit zijn omgeving merkte op: "Maar vader Arsenius, nu bent u zo geleerd in de Griekse en Latijnse letteren, wat zou zo'n monnik die nooit gestudeerd heeft, u nog kunnen leren?" Daarop antwoordde de voormalige docent: "Wat de Griekse en Latijnse letteren vertellen op werelds niveau, snap ik heel goed, maar ik weet nog niets van het abc van deze eenvoudige man, die nooit een boek heeft ingekeken." Dag en nacht had hij het doel van zijn leven voor ogen. Dat was ook wat hij altijd zei, wanneer men hem vroeg, waarom hij destijds de wereld verlaten had: "Ik heb altijd wel spijt gehad, nadat ik iets gezegd te hebben; maar nooit, nadat ik gezwegen had." Hij stond bekend om zijn tranen. Hij stortte ze op de eerste plaats voor zichzelf, maar ook om de zwakheid van Arcadius en de dwaasheid van Honorius. Een tijdgenoot zegt zelfs, dat hij altijd een zakdoek bij zich had om de tranen te drogen die voortdurend over zijn gezicht stroomden. Na ruim vijftig jaar zo geleefd te hebben stierf hij uiteindelijk in vrede op de rots van Troë, niet ver van Memfis, 95 jaar oud.

Bij zijn dood moet een andere woestijnvader, Pimen, hebben verzucht: *"Gelukkig is Arsenius, omdat hij zo vaak zichzelf beweende. Want zij die hier in dit leven niet vaak wenen, zullen veel te wenen hebben in het hiernamaals."*

Hij is patroon van leraren en wordt afgebeeld met schrifrol; of met opgestoken vingers, teken van leraarschap.